

De kuifmees aan het hakkuh!

Kweekverslagen

Van de kuifmees zijn een aantal kweekresultaten bekend. Een beperkt aantal, niet te uitvoerige, kweekverslagen zijn er op internet te vinden. René Kleine heeft er een mooie film van gemaakt!

Kuifmees in natuur (Tonnie van den Brom)

Onverwante koppels

Zelf heb ik na een aantal omzwervingen door Nederland om onverwante vogels te vinden twee totaal onverwante koppels kunnen samenstellen. Ze zitten al een tijd koppelsgewijs samen met andere vogels zoals zwartkoppen, baardmannen, staartmezen en kleine gele kwikstaarten. Alles zit al een tijdje vreedzaam bijeen en ik hoop dat ze gezamenlijk zonder elkaar naar het leven te staan de kweektijd succesvol gaan doorbrengen.

Broedgelegenheid

Na een uitgebreide studie is het eerste waar we nu mee aan de slag gaan de nestgelegenheid. Hieronder treft u een aantal mogelijkheden aan die ik heb overwogen.

Berkenhout

Welke broedgelegenheid kun je ze het beste aanbieden. Graag benader ik deze keus vanuit de natuur. Het berkenhout is in dit geval favoriet. Dus op het moment dat je van plan bent om met de kuifmees te gaan kweken wil je hiermee aan de slag. Het is mooi als je een berkenstam kunt vinden die niet te dik en niet te dun is, niet te nat is en niet te hard en niet te zacht. De buitenkant moet voor de mezen te bewerken zijn, maar mag ook weer niet te zacht zijn, het geheel moet natuurlijk niet bij de eerste de beste kracht in elkaar klappen. Na enig zoeken in de bossen ben ik met dit idee gestopt. We heten natuurlijk niet allemaal René Kleine of Jan Walma, zij krijgen het wel klaar, vinden een stam en laten bijvoorbeeld kuifmezen of spechten erin broeden.

Naast het vinden van de juiste stam is er een ander nadeel. Als de kuiven er een hol in hakken, vervolgens erin nestelen, broeden en de jongen uitkomen moet je de jongen ringen. Je kunt dan bijvoorbeeld de stam doorzagen, ringen en vervolgens weer in bijna oorspronkelijke staat terug brengen zoals René het deed. Of je "rammelt" de jongen er voorzichtig uit zoals Jan dat bij de spechten deed. Twee niet zo'n eenvoudige methodes.

De piepschuimblok

Een andere optie is het vullen van de lege berkenblok met piepschuim. Een niet te moeilijke opgave maar wel eentje die een hoop rotzooi geeft omdat al dat piepschuim eruit wordt gehaald en mooi in

het gras, het mos, de struiken en grond van je biotoopvolièrekje komt. Bijna niet te verwijderen dus. Geen optie die de voorkeur heeft dus!

Eenzelfde soort optie is het opvullen van de nestholte met PUR-schuim. Heeft natuurlijk dezelfde nadelen.

De lege blok

Een andere optie is gewoon de lege berkenblok. Oké da's één optie, maar stel dat het niet lukt, dat de vogels toch nog te kort op de natuur staan!? Dat ze hun natuurlijke drang willen volgen? Dat ze hier geen gebruik van een kant en klare Vinexwoning willen maken? In elk geval voor elk koppel twee lege blokken ter beschikking gesteld, baat het niet dan schaadt het niet!

Foto: de lege blok

Andere ideeën?

Nu de fantasie eens zijn gang laten gaan, er eens goed op los gefantaseerd. Gelukkig beschikken we over een levendige fantasie! Een berkenblok is stevig. Als je hem nu eens vult met vermolmd berkenhout, niet te hard en niet te zacht, zodanig dat de nestholte lekker gevuld is. Dan lijkt het voor die kuiven misschien een gewone berkenstam!? Zal wel niet de eerste zijn die op dit idee is gekomen, heb op internet of contacten echter nog geen ervaringen gehoord. Dus nu zelf experimenteren zonder adviezen van ervaringsdeskundigen!!

Zo gezegd, zo gedaan, weer op pad om berkenhout te zoeken, niet te hard en niet te zacht, niet te nat, niet teveel schimmel en zo erop en geschikt van doorsnee! Naar huis ermee en eerst eens wat

laten drogen. Vande buitenkant vlot dat wel, maar het centrale deel van het stammetje blijft toch flink nat.

Aan de slag!

Eind februari aan de slag. Het is toch goed als nestkastjes er op tijd in hangen, kunnen ze eraan wennen en als het zover is kunnen ze aan de slag. Dus stammetje berken gepakt, net iets breder dan de opening, op de nestholte gezet, plankje erbij, rubber hamer erop en langzaam gaat het stammetje erin als een heipaal in de grond.

Foto: stammetje erin!

Foto: streepje voor de diepte!

Foto: kloppen maar!

Dan natuurlijk afzagen gelijk met de bovenkant van de nestblok.

Foto: gelijk zagen!

Foto: resultaat zagen!

Toen nog eens nagedacht. Als die kuiven nu gaan timmeren en de zaak leeg halen maar het deel van het stammetje boven het invlieggat blijft mooi zitten, dan heb je een probleem want dan kom je er bij nestcontrole niet in en er op dat moment of eerder eraan gaan prutsen verstoord de zaak of de jongen krijgen het dak op hun hoofd. Dus met de boormachine de bovenkant van het stammetje weggeboord tot aan de bovenkant van het invlieggat.

Foto: uitboren boven invlieggat!

Om het hout nog eens goed te laten drogen heb ik de blokken nog eens op de radiator gezet.

Het invlieggat

Nu is er echter nog een leeg invlieggat. Dit heb ik ook gevuld met zachte stukjes berkenstam tot het niveau van de buitenkant van de berkenblok.

Foto: gevuld invlieggat

Twee koppels

Ik heb twee koppels, één in de aluminium voliëre en één in de natte buitenvoliëre. Alle handelingen dus maal twee.

Foto: tweede blok in andere voliëre!

Geen geduld

Op 27 februari eerst in alle twee de voliëres twee lege nestkasten opgehangen met de bedoeling dat ze deze eerst zouden inspecteren en er een voorkeur voor zouden krijgen. Met lege blokken werken is uiteindelijk toch het

makkelijkst. Ze gingen meteen de blokken van alle kanten inspecteren. Ook de baardmannen hadden interesse.

Foto: lege berkenblok

Hakkeh!

Foto: Werk inspectie!

De dag erna wou ik de boel eigenlijk geregeld zien en heb ik meteen in allebeide volières de gevulde berkenblokken opgehangen. Meteen zaten ze er tegen en hakten ze er vrolijk op los, in beide volières. En waar gehakt worden vallen er spaanders, zeker in dit geval. Binnen 5 minuten was het invlieggat leeg gehakt.

Foto: invlieggat eruit!

Foto: zelf bijna erin!

Een paar uurtjes later was er in een van de berkenblokken al een behoorlijke ruimte vrij gemaakt.

Foto: goed begin is het halve werk!

Laten we als vergelijking stellen dat de hal en de woonkamer klaar was, nu de rest nog. Hier doe je het toch voor, om deze reden kies je voor redelijk bewerkelijke biotoopvolières met insecteneters. Het is echt een genot om de kuifmezen aan de slag te zien.

Foto: vastpakken en dan

Foto: ertegenaan!

In de maand maart kijk ik regelmatig in de berkenblok om te zien hoe de verbouwing vordert. Ongelooflijk hoe zo'n klein vogeltje de zaak kan vertimmeren!

Foto: bijna klaar!

Het is minstens een dm³ hout wat gewoon in mootjes wordt gehakt. Je staat al helemaal versteld als je ziet welke stukken hout hij gewoon in z'n geheel eruit gooit. Hoe zou hij dat toch doen, stukken hout zo groot als de vogel zelf liggen onder de berkenblok!

Foto: waar gehakt wordt vallen spaanders, en wat voor een!

Als referentie voor de maat kunnen de grassprietten in de buurt van het hout dienen. De verbouwing, of misschien eigenlijk afbraak, vordert dus met rasse schreden.

Als de blok bijna leeg is begint de fase van de inrichting, de nestbouw. Een mooi nestjes wordt er gebouwd. Op de foto's is de ontwikkeling en de materialen van het nest te zien. Regelmatig zie je ze met nestmateriaal in de snavel. De voortgang is dus goed, zou het dan wat gaan worden? Regelmatig kijk ik eens, ik kan het niet laten!

Foto: de inrichting van de woning!

Het is nu half april. Het nest wordt steeds meer gevuld met zachte materialen zoals de watten of kapok. Zouden er al eitjes liggen, hebben ze deze misschien bedekt? Ik zie het niet en ga ook niet aan het nestmateriaal rammelen. We wachten af wat het gaat worden, hopen het beste, hebben er vertrouwen in want in principe gaat het tot nu toe voorspoedig. De kraam- cq babykamer is tenslotte klaar en ingericht! Ik hoop u nog op de hoogte van een goede afloop te kunnen brengen!